

Hva er dialogisk undervisning?

Dialogisk undervisning handler om å finne ut hva elevene tenker, involvere seg i deres utvikling av forståelse, og hjelpe dem til å snakke seg gjennom misforståelser. Dialogisk undervisning er lærerens ansvar. Ved å bruke strategier som er nyttige når vi skal resonnerer så kan lærere og elever utvikle forståelse sammen gjennom dialog.

Ved å engasjere elevene i dialog, kan lærere:

- få fram tanker og idéer
- forklare tanker og idéer
- klargjøre meningen med det elevene skal gjøre i klassen
- modellere eller demonstrere nyttige måter å bruke språket på
- hjelpe elevene til å utvikle dypere forståelse, og til å utvikle nye måter å beskrive tankene sine på.

Læreren har en avgjørende rolle når det gjelder å oppmuntre til lytting, prat og tenkning. Læreren stimulerer elevene ved å stille oppriktige spørsmål, og oppmuntre dem til å gjøre det samme. Når dialogen får utforskende karakter blir den til en sammenhengende kjede av tanker og idéer som bygger på hverandre, og hvor helheten blir mer enn det hver enkelt elev kan bidra med på egenhånd. Viktige poeng og idéer blir tatt opp, undersøkt og utfordret. Idéer kan være utforskende og hypotetiske, og det vil ofte være behov for modifisering, justering og reformulering.

Dialogisk undervisning gir lærerne tilgang til elevenes tanker (disse kan være dypt forankrede eller forbigående). Gjennom dialogen, har elevene anledning til å høre og vurdere ny informasjon, meninger og spørsmål. Kunnskap i fag utvikles etter hvert som nye idéer oppstår, utfordres og reflekteres rundt. Det er en mulighet til å utvikle en nysgjerrighet overfor andres tanker og evnen til å reflektere (metakognisjon). Elevene lærer at denne formen for samtaler med andre kan hjelpe dem til å forstå og stille

spørsmål ved situasjoner og saksforhold. De kan også se årsaker til at personer tenker ulikt.

Indikatorer på dialogisk undervisning

Noen eksempler på viktige indikatorer på dialogisk undervisning er:

- Spørsmål er strukturert slik at de oppfordrer til gjennomtenkte svar
- Svar stimulerer til ytterligere spørsmål og blir sett på som byggesteiner i en lengre dialog, fremfor konklusjoner.
- Læreren kobler sammen bidrag til en sammenhengende helhet, og hjelper dermed elevene med å integrere kunnskaper og å tenke ut nye spørsmål.

Indikatorer i lærerens undervisning og måte å snakke på

Dialogisk undervisning innebærer at læreren:

- stiller spørsmål på en måte som frembringer ettertenksomme svar; • lar svar stimulere til nye spørsmål;
- opprettholder en balanse mellom å stimulere til deltakelse og å utvide forståelse;
- lar elever stille spørsmål og gi forklaringer;
- styrer deltakelse etter tur og felles rutiner;
- har klare forventninger til at de som ikke snakker, deltar aktivt;
- organiserer klasserommet på en måte som oppmuntrer til å lytte, se, reflektere og evaluere;
- oppmuntrer alle til å snakke tydelig, høyt og med innlevelse;
- hjelper elevene til å forstå viktigheten av diskusjonen;
- hjelper elevene til å bli sikre nok på seg selv til å kunne gjøre feil.

Indikatorer i elevens måte å snakke på

Hver elev deltar, og de:

- forteller;
- forklarer;
- instruerer;
- stiller ulike typer spørsmål;
- mottar, handler aktivt og bygger på svar; analyserer og løser problemer;
- spekulerer og forestiller seg;
- utforsker og evaluerer idéer; diskuterer;
- argumenterer, resonnerer og begrunner;
- forhandler.

For å oppsummere, er dialogisk undervisning et kollektivt prosjekt (lærere og elever løser læringsoppgaver sammen), et gjensidig prosjekt (lærere og elever lytter til hverandre, deler idéer og vurderer alternative synspunkter), et støttende prosjekt (elever artikulere idéer fritt og hjelper hverandre til å oppnå felles forståelse), et kumulativt prosjekt (idéer kobles sammen til sammenhengende rekker av spørsmål og felles undersøkelser) og et målrettet prosjekt (lærere planlegger dialogisk undervisning med særskilte pedagogiske mål i sikte).